

OBEČNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lháň

Občasník

Únor 2016

číslo 2

Leden v ZŠ a MŠ

Vánoce a vánoční prázdniny sice skončily, ale děti po návratu do školy a školky byly stále plné dojmů z nejkrásnějších svátků v roce. Vzájemně si sdělovaly, co dostaly pod stromeček, jestli si Ježíšek pamatoval, co měl přinést nebo naopak donesl něco, čím opravdu překvapil.

Konečně taky začalo zimní počasí a děti mohly užívat sněhu a zimních radovánek. Děti ze školky na zahradě postavily několik sněhuláků, sáňkovaly, bobovaly, koulovaly se, prostě zima jak z Ladových obrázků. Školáci taktéž využili bílé nadílky a nahradili hodinu tělocviku v tělocvičně za příjemné chvíle strávené na sněhu venku.

Děti ze školky se daly do přípravy

masek, neboť je bude čekat v nejbližší době karneval, na který se moc těší. Ve škole zase vrcholilo období uzavírání známek, a tak se děti snažily ze všech sil si známky udržet, popřípadě zlepšit, aby to jejich pololetní vysvědčení mohli bez obav ukázat rodičům a prarodičům. 9. února nás čeká zápis do první třídy, ale ještě předtím naši předškoláčky navštíví své kamarády ve škole, kde se podívají, jak to ve škole probíhá, jak se děti učí, vyzkoušejí si sedět v lavicích, nasají školní atmosféru ☺

Ze školky a školy přejeme hezké zimní dny ☺

- Radka Koláčná -

Obec Radim vypisuje výběrové řízení na provozovatele Hospody „U Růže“. Více informací na OÚ nebo v nejbližších dnech i na web. stránkách obce.

ZAPSÁNO V OBEČNÍ KRONICE - únor 1996

V dnešním čísle pokračujeme výpisem z obecní kroniky tak, jak události zaznamenal pan Václav Nidrlé před dvaceti lety.

První dekáda měsíce února byla velmi mrazivá, noční teploty klesaly až k -15°C, při denních teplotách kolem -4°C napadlo trochu sněhu. Děti měly 1 den pololetního volna. Truhlář František Erlebach byl odvezen do semilské nemocnice s prasklou pávní. Hasiči zvali na ples a zahrádkáři měli výroční schůzi v hostinci U Jandů. Na Kyje navozila firma Stavoka roury na kanalizaci. 10.02 se konal Hasičský ples s dobrou účastí, na kterém hráli manželé Šukovi. Noční teplota tehdy klesla na rekordních -17°C.

Druhá dekáda přinesla oblačné počasí a také začalo sněžit a muselo být na obecních cestách vyhrnováno. Teploty v noci do -5°C, přes den +6°C. Ve Dřevěnici zemřel ve věku 63 let pan Josef Kraus pracovník Agrostroje a v Soběrazí téměř devadesátiletá paní Fořtová. V soběrazském kopci se převrátil kamion, zajel na krajnici. V závěru dekády se už přidal déšť a byly plískanice.

Také ve třetí dekadě se teploty pohybovaly kolem nuly. V noci při vyjasnění trochu mrzlo, ve dne teploty stoupaly až k +6°C. V Železnici zemřela radimská rodačka paní Jitka Pazderníková, dcera Antonína a Julie Vindyšových. Ve Dřevěnici se konala sokolská merenda a v areálu Františka Nydrleho zloděj ukradl v dílně náradí asi za 70 tisíc Kč. Na Kyjích začala firma Stavoka pokládat kanalizační roury na zabydlenější straně. 29.02 (přestupný rok) odešel do lomnické nemocnice na léčení růže Josef Erlebach z čp. 63 a objevil se také už první špaček.

Z Wikipedie - události ve světě a v ČR v roce 1996

16.2. zemřel herec Miloš Kopecký (*22. srpna 1922)

20.2. zemřel hokejový brankář Viktor Konovalenko (*11.3.1938)

Pokračování v příštím čísle

- Miroslav Říha -

OSOBNOST SE VZTAHEM K NAŠÍ OBCI

Jednou z výrazných osobností, které určitě patří k našim obcím, byl **Josef Váchal** – uznávaný umělec i svérázný člověk. Určitě si zaslouží, abychom ho na stránkách našeho Zpravodaje představili.

JOSEF VÁCHAL (*23.9.1884 Milavče u Domažlic – †10.5.1969 Studeňany) byl český malíř, grafik, ilustrátor, sochař, řezbář, spisovatel a básník. Jeho tvorba byla ovlivněna expresionismem a prvky symbolismu, naturalismu a secese, pokoušel se však o vlastní stylově nevyhraněné umělecké vyjádření. Hlavní část jeho díla spadá do období první republiky, naopak za komunistického režimu měl existenční problémy. Mezi nejznámější díla patří kniha „Krvavý román“ (podrobnosti viz níže) nebo ilustrace k Demlovu „Hradu smrti“. Během svého života nebyl doceněn, jistého uznání se mu dostalo až titulem

zasloužilý umělec pár dní před smrtí.

Narodil se jako nemanželské dítě, jeho otcem byl Josef Šimon Aleš-Lyžec, bratranec Mikoláše Aíše (další poznámka na konci textu) a matkou Anna Váchalová (5.1.1862-18.3.1939). Statek Váchalových v Milavčích je záhy exekučně prodán, matka Anna nastoupila do služby v Praze. Malého Josefa se na dva roky ujali babička a strýc (strojvůdce Jakub Váchal, 1957-1934), kteří žili ve Velvarech nedaleko Prahy. Matka se v Praze provdala za obuvníka Karla Hlaváčka. Ten byl až do své smrti (1906) překážkou v jeho komunikaci s matkou. Po dvou letech prožitých ve Velvarech se ho ujali otcovi prarodiče, Jan a Jana Alšovi, kteří žili v jihočeském Písku. Zde vyrůstal a odnesl si odtud mnoho zážitků, které formovaly jeho budoucí pohled na svět. Tady také začala jeho celoživotní láska ke psům. Ze svého dětství si také odnesl nepříliš pozitivní vztah k městskému životu a naopak kladný vztah k přírodě a také zvířatům. V následujících letech navštěvoval školu, prospíval dobře, gymnázium přesto nedokončil. Začal číst knihy a posléze si sepisoval jejich seznam, což činil ve svém životě ještě mnohokrát. V roce 1898 se odstěhoval do Prahy, kde ho otec dal do čtyřletého učení k renomovanému knihaři J. Waitzmanovi (dílna v Náprstkově ulici). Zároveň s tím ještě navštěvoval „průmyslovou školu pokračovací“. Vykonával řadu pomocných prací pro při výdělek. V roce 1902 se vyučil knihvazačem. V roce 1904 se rozhodl uniknout z Prahy, dva měsíce pracoval jako knihařský dělník v Bělé pod Bezdězem. Žažoval noční úzkostné stavy, tvořil si kreslený deník, pokoušel se malovat olejem. Po návratu do Prahy se rozhodl pro uměleckou dráhu, Strýc Mikoláš Aleš ho následně doporučil do soukromé malířské a grafické školy Aloise Kalvody, tu navštěvoval od 1.10.1904 do 1.6.1905. Přivydělával si kresbou pohlednic, příležitostně vázal knihy.

V roce 1910 spoluzaložil skupinu Sursum. Později se podílel i na vzniku revue „Veraikon“. Na počátku 20. století byl v úzkém kontaktu s představiteli katolické moderny, následně ale křesťanskou víru zavrhl a inspiroval se okultismem. Spolu s tím odmítl též humanistické ideje. V roce 1916 byl mobilizován, jeho aktivní účast na bojištích první světové války (rakousko-italská horská fronta) silně zasáhla do jeho následné tvorby. Prošel celkem sedmi z dvanácti krvavých bitev na řece Soči (Isonzo). Ještě před koncem války, zkraje roku 1918 se mu podařilo dostat domů na krátkou dovolenou a při té příležitosti vystavit svá válečná díla. V letech 1918-19 se stal přechodně členem sociálně-demokratické strany. V první polovině třicátých let se angažoval v ateistickém sdružení Volná myšlenka, ale po několika letech se i s tímto směrem rozešel a znovu se přiblížil k teosofické a křesťanské spiritualitě.

Zaměřoval se zejména na grafické práce, využívající výtvarně jednoduché expresivní až primitivistické vyjádření autorova pohledu na svět. Snažil se však v grafice hledat a formoval své velice originální postupy (barevný dřevoryt). Vytvářel vlastní knihy, které nesly podobu uměleckého rukodělného artefaktu. Umísťoval do těchto knih četné ilustrace dřevorytem, knihy sám sázel, vázal i tiskl a to jen ve velmi omezeném nákladu několika kusů. Takto vzniklé knihy „Krvavý román“, „Šumava umírající a romantická“ a „Receptář uměleckého dřevotisku“ se zařadily mezi nejvýznamnější díla české grafiky 20. století.

Po nástupu komunistického režimu se postupně dostával do kulturní i společenské izolace a jeho dílo se na veřejnosti prakticky neobjevovalo. Dožíval v zapomnění (na rodinném statku družky, malířky a grafičky Anny Mackové ve Studeňanech) a ve složitých vztazích s vlastníky tohoto objektu traktorové stanice. Ani krátká změna atmosféry ve společnosti v roce 1968 oběma umělcům nic nepřinesla. Nicméně on sám byl oceněn titulem zasloužilý umělec, který přijal krátce nato zemřel (10.5.1969) jen šest dnů po smrti své družky Anny Mackové. Je pochován na hřbitově v Radimí, kde je u sloupu u vrat umístěn i jeho epitaf – viz vložený obrázek. Pohřbu na radimském hřbitově se také zúčastnil národní umělec Jan Zrzavý.

Rozsah a význam jeho díla byl pro veřejnost znovuobjeven a doceněn až po roce 1989. Roku 1993 nakladatelství Paseka, kterému dal jméno, otevřelo v Litomyšli muzeum Josefa Váchala „Portmoneum“, umístěné v domě Váchalova přítele Josefa Portmana. Interiér domku si nechal Portman ve 20. letech vyzdobit právě od něj.

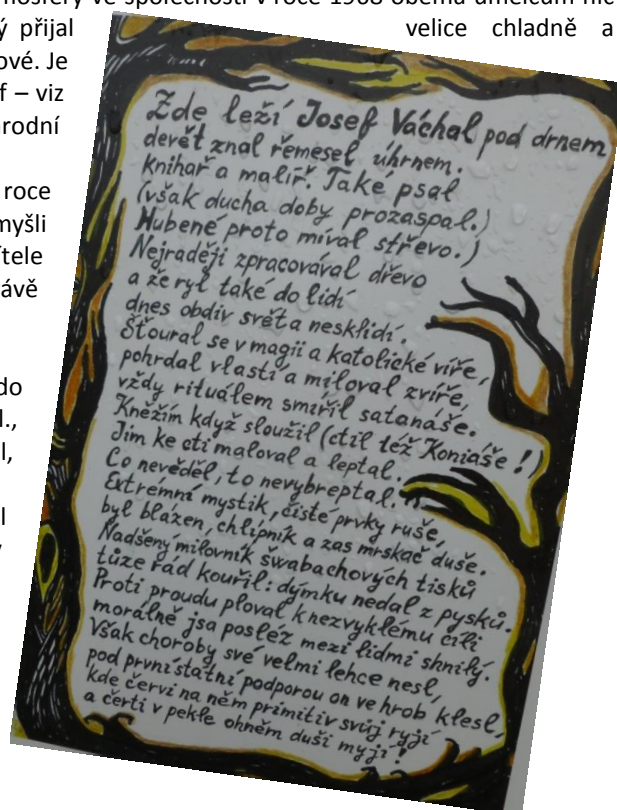
První poznámka autora: Kniha „Krvavý román“ byla v roce 1995 převedena do filmové podoby (režisér Jaroslav Brabec, hráli např. Rudolf Hrušínský ml., Josef Kemr, Jiří Bartoška, Martin Dejdar, Barbora Hrzánová, Bořivoj Navrátil, Jan Skopeček, Veronika Freimanová).

Druhá poznámka autora: Josef Šimon Aleš-Lyžec (1862-1927) se narodil v Písku, byl jedním z nejvýznamnějších průkopníků lyžařské turistiky (Krkonoše, Jizerské hory, Ještěd).

Použity materiály z Wikipedie, z knihy „Váchal“ (nakladatelství Argesteia 1994), epitaf na radimském hřbitově a také vlastní záznamy autora textu.

– Václav Nidrlé ml. –

Poznámka knihovnice: knihu „Šumava umírající a romantická“ je možné zapůjčit v místní knihovně.

STUDEŇANY - POPISNÁ ČÍSLA

ČÍSLO 47- JIŽ NEEXISTUJE

Domek je již dávno rozbourán. Byl pravděpodobně na Albrechtově zahradě, zřejmě v místech, kde pozemek sousedí s loukou.

ČÍSLO 48 – ALOIS A VLASTA KŘESÁKOVI

Novou chalupu v roce 1892 postavili Sedláčkovi. František (1845) ze Studeňan 1 a Albína (1848), rozená Vindyšová z Radimi 45. Vzali se v roce 1869. Po nich hospodářství převzal syn Jan (narozený 1885 ještě ve staré chalupě) a jeho žena Antonie Kořínková z Čimýšle. Sňatek byl uzavřen v roce 1911. Měli jednu dceru Miladu, která se provdala za budoucího hospodáře Františka Vaníčka. Jan Sedláček, Chalupák, jak se mu říkalo, přivedl chalupu k nebývalému rozkvětu. Vaníčkoví děti neměli, a tak po jejich smrti usedlost převzali příbuzní z Turnova a ti ji prodali rodině Křesákových – Aloisovi (1942) a Vlastě (1944), rozené Dubské.

ČÍSLO 49 – VÁCLAV ČÍŽEK

V devatenáctém století se zde připomíná půlláník Josef Bílek. Na konci devatenáctého století se sem přiženil Václav Čížek (1871) z Bystřice 28. Vzal si dceru Josefa Bílka, vdovu po zemřelém Janu Váľkovi (1874) z čp. 49. Dalším hospodářem byl jejich syn Václav s manželkou Boženou, dcerou Jana Jiříšče ze Studeňan 41. Ti předali grunt synu Josefovi a po jejich smrti zde žije jeho synovec Václav (1959) se sestrou Janou (1963).

Do březnové čísla roku 2016 plánujeme zařadit čísla 50 a 51, máte-li nějaké zajímavé informace, můžete se ozvat na mailu nidrlvi@wo.cz, telefonem 493597343 (Václav Nidrl st.), 602128177 (Božena Koudelková) nebo 603346410 (Václav Nidrl ml.)

- Autorský kolektiv -

POHYB OBYVATEL TUŽÍNA A PODHÁJÍ ZA 50 LET

+ narozeno			- zemřelo					
rok	+	-	rok	+	-	rok	+	-
1966	-	1	1983	1	1	2000	-	2
1967	1	-	1984	-	1	2001	-	-
1968	-	1	1985	-	-	2002	-	1
1969	-	1	1986	1	2	2003	-	-
1970	-	-	1987	1	2	2004	-	-
1971	1	-	1988	1	1	2005	-	2
1972	1	3	1989	-	-	2006	1	2
1973	1	-	1990	1	-	2007	-	1
1974	-	4	1991	-	2	2008	-	1
1975	-	2	1992	-	1	2009	2	1
1976	-	5	1993	1	3	2010	-	-
1977	1	1	1994	-	1	2011	1	1
1978	2	4	1995	1	-	2012	-	1
1979	-	-	1996	-	2	2013	-	-
1980	-	2	1997	-	-	2014	1	1
1981	1	3	1998	-	-	2015	2	1
1982	1	3	1999	1	-	celkem	24	60

Přehled zemřelých ve stáří:

90 let a více	12 občanů
80 – 89	20
70 – 79	15
60 – 69	11
50 – 59	0
40 – 49	2
nejstarší	Františka Frýbová – 99 let,
nejmladší	Karel Sál – 46 let.
Z celkového počtu 60 zemřelých je 28 mužů a 32 žen.	

Přehled narozených:

V obcích se v průběhu 50 let narodilo 24 dětí, z toho je 16 chlapců a 8 dívek a trvale jich zde žije třináct.

21.leden 2016 – zimní idyla na Tužíně, škoda že trvala krátce...

Počasí v únoru?

Dlouhodobá průměrná teplota pro únor je minus 0,7°C. Nejchladněji bylo v roce 1956, kdy průměr činil minus 12,6°C. V roce 2002 meteorologové zaznamenali zatím nejvyšší průměr čtyři stupně nad nulou.

Co se týče srážek, těch meteorologové naměřili v únoru zatím nejvíce v roce 1977 (76 mm) a nejméně v roce 1954 (7 mm).

Pranostiky na únor

Únorová voda - pro pole škoda.
Teplý únor - studené jaro, teplé léto
V únoru, když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.

- Miroslav Říha -

MŮŽE VÁS POTKAT....

Český statistický úřad organizuje v období 6.2.-5.6.2016 šetření o životních podmínkách domácností v ČR prostřednictvím speciálně vyškolených tazatelů. Pracovníci se budou prokazovat průkazem tazatele a příslušným pověřením. Ve všech fázích zpracování je zaručena anonymita! Případné dotazy, kdybyste byli osloveni, směřujte na Ing. Jitku Kaňukovou tel. 495762325 nebo 732349424.

SMS ROZHLAS - jste již přihlášení k odběru SMS zpráv ??

Adresář telefonních čísel pro zasílání SMS zpráv v tuto chvíli obsahuje cca 60 telefonních čísel.

Kdo SMS zprávy od obecního úřadu nedostává, neváhejte a nahlaste své telefonní číslo a již Vám žádné důležité sdělení z OÚ neunikne ☺

Své telefonní číslo nahlaste na obecním úřadě nebo napište na e-mail: ou.radim@centrum.cz a do předmětu zprávy uveďte „SMS rozhlas“.

Veškeré přijaté SMSky z OÚ jsou pro vás samozřejmě zdarma!

- Marcela Danišová -

Recepty (které možná neznáte)

Pokud ve zpravodaji zbude místo, opět vám napíši nějaký recept. A v letošním roce se nebude jednat jen o recepty na něco k zakousnutí, ale uvedu i jiné rady a návody, kterými můžete třeba ušetřit peníze, udělat více pro své zdraví, nezatížit tolik životní prostředí apod.

A právě dnes, tu máme velmi lehký recept – **gel na praní barevného prádla**, aneb jen za pár kaček na hromadu prádla ☺

Budeme potřebovat:

- 200g mýdla na praní, které hrubě nastrouháme (existuje několik značek, lze použít jakoukoliv ☺)
- 350g sody na praní neboli uhličitanu sodného (lze koupit v drogerii, ale mnohem výhodněji vyjde na internetu)
- nádobu 6-10 litrů, která vydrží horkou vodu

Do nádoby nasypeme mýdlo a zalijeme cca třemi litry vařící vody. Mícháme, až se mýdlo plně rozpustí (trvá skutečně jen chvilku). Přidáme sodu na praní a promícháme (směs začne lehce houstnout). Dále již jen přilíváme horkou vodu tak, abychom získali celkem 6-10 litrů gelu. Čím více vody, tím bude výsledný gel tekutější („slizovatější“). V tuto chvíli lze přidat pár kapek vonného oleje, ale není třeba! Směs necháme do druhého dne zchladnout! Já dělám 6 litrů – gel má pak konzistenci velmi tuhého pudinku ☺ Na praní pak použijete 1-3dcl gelu (záleží na tom, jak moc špinavé prádlo a jak tekutý gel máte). Je třeba, abyste si našli tu správnou míru ☺.

V některém z příštích vydání uvedu, v čem nejlépe vyprat bílé prádlo ☺

Všechny návody, které uvedu, jsou osobně vyzkoušeny.

- Marcela Danišová -

Slíbené fotografie z vánoční výstavy, které se nám nevešly do lednového vydání

Výročí v našich vískách

březen

Benešová Libuše
Albrechtová Věra
Stříbrná Miluše
Šimková Hana
Frýbová Eliška

Zájezd na muzikál Mýdlový princ

- v sobotu 26.3.2016
 - divadlo Broadway v Praze
- přihlášky a informace v místní prodejně Jednoty.

